

Izhaja vsak četrtek  
in velja s poštnino vred  
in v Mariboru s pošilja-  
njem na dom  
za celo leto 3 gld. — kr.  
„ pol leta 1 „ 60 „  
„ četrta leta — „ 80 „  
Naročnina se pošilja  
opravištvu v stolnem  
farovžu.

Deležniki tisk. društva  
dobivajo list brez po-  
sebne naročnine.

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste  
prodaja knjigar Novak  
na velikem trgu  
po 5 kr. — Rokopisi  
se ne vračajo, nepla-  
čani listi se ne spre-  
jemajo. —

Za oznanila se pla-  
čuje od navadne vrstice,  
če se natisne en-  
krat, 8 kr., dvakrat 12  
kr., trikrat 16 kr.

## Častitim bralcem!

V poslednjem listu je dosedajni vrednik „Gospodarja“, preč. g. Dr. Jožef Ulaga vzel od bralcev slovo, ker ga božja previdnost kliče na drugo mesto in v drug poklic.

Odbor tisk. društva si šteje v svojo dolžnost, pri tej priliki v imenu društva in v imenu „Gospodarjevih“ bralcev odhajajočemu g. vredniku javno izreči najsrčnejšo zahvalo za njegovo preveliko požrtvovalnost, po kateri je skozi blizo 4 leta, ki so bila enako burna v političkem kakor v cerkvenem oziru, z neutrujeno delavnostjo, pogumnostjo in modrostjo, „Gospodarja“ vredoval iz čiste ljubezni do slovenskega naroda in do sv. kat. cerkve, brez ozira na toliko britkost in sumničenja, ki ga je od raznih strani zadevalo. Zaveš, da je s svojim vzornim vredovanjem število naročnikov od 600 povzdignil na 1400, mu bodi najslajše plačilo; kajti živo spričevanje je, kako dobro je razumel potrebe našega časa in našega ljudstva in kako razumno jim je vsestransko vstrel. — Da ga spremlja vsepovsodi božji blagoslov in hvaležna ljubezen Slovencev!

Odgovorno vredništvo „Gospodarja“ prevzame z današnjim dnevom č. g. Dr. Lavoslav Gregorec, profesor bogoslovja, in na njega naj se blagovolijo adresirati vsi za list namenjeni sestavki, dopisi in sploh vse vredovanje zadevajoče listine.

Administracijo lista bo opravljal tudi znanprej č. g. Jožef Hrzlič, kaplan stolne mestne fare, in na njega naj se adresirajo vsi denarni listi in vsi dopisi, zadevajoči naročnino, in srate in razpošiljanje lista.

Namen lista, enako tudi načela, katero bode zastopal v cerkvenem, narodnem in političnem oziru, ostanejo nespremenjena, kajti „Gospodar“ je, in ostane tudi zanaprej lastnina katoliškega tiskovnega društva.

Odbor kat. tisk. društva.

V Mariboru 14. febr. 1875.

## Sveto leto in liberalna politika.

K. V mnogih škofijah se je sv. leto že oznanilo in v naši škofiji na pepelnično sredo ob 5. popoldne že tudi začelo. Pa kaj ima sv. leto opraviti s politiko, in zlasti še z liberalno politiko? Prav dosti; in ravno to hočemo povedati, — povedati pa zato, ker se liberalci sv. letu nasproti jako černo držé, in so znamenja, da jih je volja, njegovim pobožnostim in sv. vajam ugovarjati.

Da je liberalna politika vsepovsodi hudo zavozena, tega ne trdi edini „Gospodar“, ampak povedajo na vsa usta ravno te dni najbolj liberalni časniki, ki na pomoč kličejo „boljše moči“, da bi zavozeno politiko zopet iz blata potegnile in jo spravile na pravi tir. V katerem oziru je pa liberalna politika zavozena? Zlasti v trojnem oziru.

1. V svobodomiselnem oziru. Pametni ljudje menijo, da gre svoboda le dobrim in poštenim ljudem, čednosti in kreposti. Liberalci pa so svobodo takó čudežno vravnali, da najbolj na korist hodi lenuhom in potepuhom, razuzdanosti in krivici. Hudodelstva: tatvine, ropi, ogromne goljufije, poboji, umori itd. se množijo prav zató takó silovito, da zdaj že liberalci sami na glas rečejo: tako ne gre; treba je kreniti na drugo stran. —

2. V gospodarskem oziru. Liberalci so dolžili prejšno krščansko politiko, da so zavoljo nje narodi in države ubožale in se zadolžile; rekli so, po njih novih nauk se bo povrnilo premoženje in bogastvo v države, med narode, da, v vsako posamešno hišo. Obetali so prave nebesa na zemlji. Stavili so velikanske tovarne, zidali železne ceste, snovali denarne družbe brez konca in kraja, ponosno so kazali na svoje nakupičene milijone, češ, to je sad naše modrosti, to napredek nove dobe, začetek nebes že tukaj na zemlji. In denes? Potihnil so slavospevi neslišnega napredka, nagrabljeni milijoni so zginili, kakor juternja megla pred solcem, vsepovsodi strašanski polom. Banke falirajo, kupčijske hiše napovedujejo krido, fabrike ugasujejo svoja ognjišča, in razpuščajo delavcev

na tisoč tisoče s trebuhom za kruhom. Cele kope takih iz-tradanih delavcev se klatijo okoli, zlasti po me-tih, pa že tudi po kmetih. Nekteri ponižno prosijo kruha, drugi si ga jemljejo s silo, tretji pa kažejo bogatimom srdite zobé, in kuhajo v srecu krvavo maščevanje. Liberalci sami s strahom spoznajo: zavozili smo! Ubijajo si glave, kakó z delom in kruhom preskibeti uboge in zabraniti ogenj socijalnega punta, ki se na stiehi zdaj te zdaj one države prikaže. Mnogo ugibajo, ali pravega ne uganejo. —

3. V verskem oziru. Boga so odpravili iz politike. Pravijo, da politikarjem, kadar postavijo delajo, se nikakor ni treba ozirati na božjo večno in nespremenljivo postavo; kajti novošegna država je sama sebi svoj bog. Kar večina sklene, to je postava in tedaj tudi pravica, ali se z božjo postavo vjema ali ne, na tem ni celó nič ležeče. Da; Bog in njegova cerkev ima v novošegnih državah od zdaj zanaprej le toliko in le tiste pravice, ktere ji liberalni postavodajalci milostno podarijo. Od tod pa prihaja, da so si postavili in pravica vedno bolj navskriž, da so ljudstva vedno bolj nezadovoljne, in države vedno bolj nesrečne. Ker v politiki ni Boga, zato tudi ni svitlobe in mazila sv. Duba. Srdito se gledajo stranke, srdito se gledajo države, srdito se gledajo narodi, in naša razburjena domišlija zagleda krvavi vojskini meč na obnebi zdaj te, zdaj one države. Zmešajava je splošna in nevarnost vedno večja. Tudi to spoznajo liberalci sami in že marsikteremu njih prvakov je po sili iz ust ušla beseda: zavozili smo! Pa kakor se tudi liberalci po vseh deželah zdaj že sami med seboj lasajo, in na nos na glavo postavijo spreminjajo in nove kujejo, na bolje le ne pridemo, ampak gremo očitno na huje.

In v tej vesoljni zmešnjavi milo zapojejo zvonovi vseh katoliških cerkev po vsem svetu ter nam oznanijo sveto leto. O da bi spoznali njegovo dobroto vsi, in zlasti še liberalci, vi, kako prav o pravem času vam pride, ter vam ob uri, ko vas lastna modrost zapušča, svojo nebeško pomoč v vseh treh obzirih ponuja!

Sv. leto kliče prvič k pokori in pravemu poboljšanju življenja. Sovražnikom oznanjuje spravo, tatovom in roparjem zapoveduje povračilo tujega blaga, zapravljevcem nalaga varčnost in zmernost, in pohujšljivim mehkužencem zatajevanje samega sebe. Koliko nesrečnih je še denes na poti hudodelstva in na stezi v ječo, ki bodo z božjo pomočjo v sv. letu zopet našli in nastopili stezo pravičnosti! Sv. leto oznanjuje pravo svobodo Božjih otrok, in le ti umejo brez nevarnosti za bližnjega rabiti največjo državno svobodo. —

Sv. leto kliče drugič k usmiljenju do ubogih. Z močjo božje besede trka na bogatinov zaklenjene škrinje zlata in srebra, ter jim veleva, da naj svoje dolgove pred Bogom po-

plačajo z milošnjo do ubogih na zemlji, po besedah Kristusovih: Karkoli ste storili enemu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Bogatinom določno reče, da brez usmiljenja do ubogih za-nje ni odpuščenja pred Bogom, in da more biti njih radodarnost tem večja, kolikor večja je ubogih nezakriviljena sila. Tako se spoznata oba, bogatin in ubožec, na pragu kat. cerkve kakor otroka istega Očeta v nebesih, ki sta dolžna se med seboj bratovsko ljubiti in podpirati. Po spričevanju zgodovine se nikoli toliko milošnje med uboge ne deli, kakor ravno v svetem letu. Vojaške armade še niso nikoli stalno zadušile socijalnega punta ne v stariodavnih ne v novejših državah; pravo gašilo ima le cerkev Kristusova, njegovo ime je krščanska ljubezen, ki jo sv. leto z močnim glasom oznanjuje.

Sv. leto kliče tretjič k molitvi, in sicer k združenji, obilni in stanoviti molitvi v procesijah in pri štacijonih za sv. odpustke odločenih. In zakaj se bo toliko molilo in prosilo? Berite okrožnico sv. Očeta, berite pastirske liste naših škofov. Ena in ista molitev je povsodi naročena; — molitev namreč, da bi sv. Duh razsvetlil cerkvene in državne vladarje in njih svetovalec in pomočnike, naj bi sebi izročene podložnike z modrostjo vodili po stezi pobožnosti in pravice; — da bi večni Bog vsem vladarjem in oblastnikom mir in ednost dodelil; — in da bi vsegamogočna milost božja vse zmote in grehe zatrla, zmotene in grešnike pa na stezo resnice in pravice zavrnila. Kaj, ako bi bila naša molitev taka, da bi vredna postala vslišanja Božjega, ali bi hipoma ne končale vse državine homatije in ne zginile vse bojazni krvavih vojsk?

Tedaj, dragi politikarji! ki še vedno, preden svoja zborovanja začnete, v očitni službi Božji sv. Duba na pomoč kličite, če ni vse to od vaše strani le na videz storjeno (kar misliti nočemo), nikakor ne smete in ne morete pisano gledati sv. leta in njegovih procesij in njegovih pobožnosti; vsaj se te pobožnosti v eni edini molitvi izhajajo, da bi luč sv. Duba vso cerkev Kristusovo in vse države prešinila in njegovo mazilo vse cerkvene in državne rane zacelilo. — Mnogo sredstev in zdravil ste že poskušali, ali vse skupaj ni nič pomagalo; poskusite toraj brez strahu in srčno še tudi pomočke in zdravila svetega leta. Pomoč vam je gotova. —

V to ime pomozí večni Bog, in dodeli milostljivo, da bi se zlasti vsi Slovenci dobrot in milosti sv. leta prav obilno vdeležili, in tudi med njimi bo ponehal cerkveni in politični prepír, ter jim zopet zasijala nebeška zvezda miru in sprave in ljubezni bratovske!

Nekoliko črtic iz Ofenheimove pravde.

V zadnjem listu je „Gospodar“ po dosti obširnem uvodu svojim bralcem pravil „kaj da je